

Veelgestelde vragen over HPV (RIVM)

- HPV
- Besmet raken met HPV
- HPV-positieve uitslag
- HPV-negatieve uitslag
- HPV Vaccinatie
- HPV en zwangerschap

HPV

1. Wat is HPV?

HPV is de afkorting voor 'humaan papillomavirus'. Dit virus kan baarmoederhalskanker veroorzaken. Maar ook kanker aan de vagina, schaamlippen en anus. Ook mannen kunnen besmet raken met het HPV.

2. Wat is hr-HPV?

Hr-HPV betekent 'hoogrisico-HPV'. Dat is een HPV-soort die baarmoederhalskanker kan veroorzaken. Daarvan zijn er 15. Met 2 van die 15 soorten hr-HPV loopt u het hoogste risico op baarmoederhalskanker. Die 2 soorten zijn samen de oorzaak van 75% van de gevallen van baarmoederhalskanker.

Daarnaast zijn er ruim 85 HPV-soorten die géén baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken. Die noemen we laagrisico-HPV's (lr-HPV). Zij kunnen wratten op handen en voeten veroorzaken.

3. Is het HPV gevaarlijk?

Er zijn veel soorten HPV's. De meeste soorten zijn absoluut niet gevaarlijk. Een paar soorten zijn dat wel. Die soorten kunnen baarmoederhalskanker veroorzaken. De HPV soorten 16 en 18 zijn het meest gevaarlijk. Zij zijn verantwoordelijk voor 75% van de gevallen van baarmoederhalskanker.

4. Kan ik ook andere ziektes krijgen van het HPV?

Ja. De gevaarlijke soorten HPV zorgen ook voor andere kankers. Bijvoorbeeld van de vagina, schaamlippen en anus.

Besmet raken met het HPV

5. Wat merk ik ervan als ik besmet ben met het HPV?

U merkt het niet als u besmet bent met het HPV. U krijgt geen duidelijke klachten. Er zijn wel klachten bij baarmoederhalskanker. Dan kunt u last hebben van deze klachten:

- tussentijdse bloedingen
- bloedverlies na het vrijen
- afscheiding die anders is dan normaal

6. Hoe raak ik besmet met het HPV?

U krijgt het virus door te vrijen met iemand die besmet is. Het virus zit op en rond de penis of de vagina. Tijdens vrijen kan het ook op andere plekken komen. Bijvoorbeeld aan de handen en in de mond. Een condoom beschermt u niet helemaal tegen besmetting. Het virus is erg besmettelijk. Als u één keer zonder condoom vrijt met iemand die besmet is, hebt u 50% kans dat u ook besmet raakt.

7. Hoe raak ik het HPV kwijt?

Uw lichaam ruimt het virus bijna altijd weer zelf op. Dat gebeurt bij 95 van de 100 vrouwen die besmet zijn. Het duurt 1 tot 2 jaar voordat het virus helemaal weg is.

Soms kan uw lichaam het virus niet goed opruimen. Dit gebeurt bij 5 van de 100 vrouwen die besmet zijn. U blijft dan veel langer besmet. Dan heeft u een grotere kans op baarmoederhalskanker.

8. Zijn er medicijnen tegen het HPV?

Nee. Uw lichaam moet het HPV zelf opruimen.

9. Hoe vaak komt een HPV-besmetting voor?

Heel vaak. Ongeveer 8 van de 10 vrouwen raken een keer besmet met het hr-HPV. Dus met het soort virus dat baarmoederhalskanker veroorzaakt.

In Nederland zijn besmet met het hr-HPV:

- 8 van de 100 meisjes rond 18 jaar.
- 22 van de 100 vrouwen rond 22 jaar.
- 5 van de 100 vrouwen tussen de 30 – 60 jaar.

We weten niet hoeveel mannen er besmet zijn.

10. Hoe kan ik voorkomen dat ik besmet raak met het HPV?

U kunt niet voorkomen dat u besmet raakt. U kunt de kans wel een stuk kleiner maken. Dit kan door een condoom te gebruiken bij het vrijen. De kans dat u besmet raakt is dan 70% kleiner.

11. Hoe kan ik voorkomen dat ik lang besmet blijf met het HPV?

U kunt niet echt voorkomen dat u lang besmet blijft. Soms kan het lichaam het virus niet goed opruimen. Het is nog niet helemaal duidelijk waarom dit zo is. Als u rookt heeft u bijvoorbeeld meer kans om lang besmet te blijven. Maar ook als u medicijnen gebruikt bijvoorbeeld tegen een HIV-infectie of na een orgaantransplantatie. Roken en bepaalde medicijnen verzwakken namelijk uw afweer.

12. Kan mijn partner mij besmetten?

Als één van u beiden besmet is, kan hij of zij de ander besmetten. De kans op besmetting ligt boven de 50%. U en uw partner merken waarschijnlijk niets van de besmetting.

13. Ik ben lesbisch. Kan ik dan ook besmet raken?

Ja, ook als u lesbisch bent, kunt u besmet raken met het HPV. U krijgt het virus door te vrijen met iemand die besmet is. Het virus zit in en rond de vagina, maar kan tijdens het vrijen ook op andere plekken komen. Bijvoorbeeld aan de handen en in de mond. De kans dat een lesbische vrouw besmet raakt met het HPV is kleiner dan de kans dat een heterovrouw besmet raakt. Het is onbekend hoeveel kleiner de kans op besmetting is.

14. Ik heb altijd condooms gebruikt. Kan ik toch besmet raken?

De kans dat u besmet raakt is 70% kleiner als u altijd een condoom gebruikt. Condooms kunnen dus veel besmettingen voorkomen. Maar ook als u altijd een condoom gebruikt, kunt u nog besmet raken. Dit komt doordat het virus in en rond de vagina zit, en op en rond de penis. Tijdens het vrijen kan het ook op andere plekken komen. Bijvoorbeeld aan de handen en in de mond.

15. Ik heb een SOA gehad. Raak ik nu sneller besmet met het HPV?

Nee. We hebben geen aanwijzingen dat u sneller besmet raakt na een SOA.

16. Mijn partner is besneden. Kan ik dan ook besmet raken?

Ja, ook als uw partner besneden is, kunt u besmet raken met het HPV. De kans op besmetting is waarschijnlijk wel kleiner. Het is onbekend hoeveel kleiner de kans op besmetting is. Baarmoederhalskanker komt in ieder geval minder vaak voor bij vrouwen met een besneden partner.

17. Waardoor loop ik meer risico om besmet te raken met het HPV?

Het virus is erg besmettelijk. Hierdoor raakt 8 van de 10 vrouwen een keer besmet. U loopt meer risico om besmet te raken met het HPV:

- Als u met veel verschillende partners vrijt;
- Als u vaak vrijt zonder condoom.

18. Ik heb bijna nooit seks gehad. Kan ik besmet zijn geraakt?

Ja, u kunt besmet zijn geraakt. Het virus is erg besmettelijk. Als u één keer gevreeën heeft zonder condoom met iemand die besmet was, hebt u 50% kans dat u ook besmet bent geraakt. Als u een condoom hebt gebruikt is de kans kleiner. Maar ook dan kunt u besmet zijn geraakt. Het virus zit

op en rond de penis of de vagina. Tijdens vrijen kan het ook op andere plekken komen. Bijvoorbeeld aan de handen en in de mond.

19. Als mijn lichaam het virus heeft opgeruimd, ben ik het virus dan echt helemaal kwijt?

Dat weten we niet helemaal zeker. Wetenschappers doen daar nu onderzoek naar. Ze onderzoeken of er een beetje van het virus in het lichaam blijft, of dat het helemaal verdwijnt. Als er iets van het virus in het lichaam achterblijft, is dat zó weinig dat u niemand kunt besmetten.

Testen op HPV

20. Wanneer krijg ik een HPV-test?

Als u via het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker een uitstrijkje heeft laten maken en er lichte afwijkingen zijn gevonden. U moet dan na 6 maanden weer een uitstrijkje laten maken. Vaak vraagt uw huisarts aan het laboratorium om op het tweede uitstrijkje een HPV-test te doen.

21. Wat houdt een HPV-test in?

Een HPV-test wordt gedaan op een vervolguitsrijkje na 6 maanden als in het eerste uitstrijkje lichte afwijkingen zijn gevonden. Het vervolguitsrijkje wordt op dezelfde manier gedaan als het eerste uitstrijkje. Het uitstrijkje gaat naar een laboratorium. Daar test een laborant of het uitstrijkje besmet is met de HPV soorten die baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken. De laborante bekijkt ook de cellen in het uitstrijkje. Het laboratorium stuurt de uitslag naar de huisarts. Op basis van de HPV-test en de beoordeling van de cellen krijgt u de uitslag en een advies.

22. Wat levert een HPV-test op?

Dat hangt ervan af welke test is gebruikt. Heeft u de uitslag via uw huisarts gekregen? Dan zegt de uitslag of u op dat moment met een soort HPV besmet bent die baarmoederhalskanker kan veroorzaken. De kans daarop is ongeveer 5%. De test vertelt u niet of u baarmoederhalskanker of een voorstadium daarvan heeft. Daarvoor moet een laborant ook naar de cellen in het uitstrijkje kijken. Een HPV-test samen met een celonderzoek geven de meeste informatie of u baarmoederhalskanker of een voorstadium heeft.

23. Is een HPV- test betrouwbaar?

De test die u krijgt van uw huisarts is betrouwbaar. Een HPV-test wordt gedaan op een vervolguitsrijkje na 6 maanden als in het eerste uitstrijkje lichte afwijkingen zijn gevonden. Deze test spoort alle soorten HPV op die baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken.

24. Kun je ook aan je bloed meten of je besmet bent met het HPV?

Ja, maar zo'n test is niet betrouwbaar. Als u besmet bent met het HPV, maakt uw lichaam antistoffen aan. Die kun je soms in het bloed terugzien, maar niet altijd.

25. Is een HPV-test hetzelfde als een uitstrijkje?

Nee, dat is niet hetzelfde. Bij een uitstrijkje bekijkt een laborant cellen onder de microscoop. Zo kan de laborant afwijkingen opsporen. Een HPV-test spoort het virus op, maar kijkt niet naar afwijkingen in de cellen. Een arts kan u het beste adviseren als hij allebei de uitslagen heeft.

26. Moet mijn partner zich ook laten testen op het HPV?

Nee, dat is niet nodig. Het lichaam ruimt de infectie namelijk bijna altijd weer op. De uitslag heeft dus geen gevolgen voor u of voor uw partner.

27. Ik heb meegedaan aan het bevolkingsonderzoek. Ik wil op mijn uitstrijkje een HPV-test laten doen, kan dat?

Dat kan, maar het is niet zinvol. Er is zeker kans dat u besmet bent, maar dat is niet erg. Het lichaam ruimt de infectie namelijk bijna altijd weer op. De uitslag heeft dus geen gevolgen voor u.

Wilt u toch een test laten doen? Vraag dan aan de assistente van uw huisarts of dat kan. Het kan namelijk alleen als de cellen van het uitstrijkje in een buisje met vloeistof zijn gedaan. Niet als ze op een glaasje zijn gedaan.

U moet de kosten van een HPV-test zelf betalen. De test kost ongeveer € 200,-. Sommige zorgverzekeraars vergoeden deze kosten.

28. Ik maak me zorgen of ik baarmoederhalskanker heb. Moet ik een HPV-test doen?

Het is niet zinvol om alleen een HPV-test te doen. Om baarmoederhalskanker op te sporen, moeten ook de cellen van een uitstrijkje beoordeeld worden. Als u zich zorgen maakt, kunt u het beste een afspraak maken met uw huisarts. De huisarts bespreekt met u welk onderzoek het beste is om te doen. Ga bij de volgende klachten altijd naar uw huisarts:

- tussentijdse bloedingen
- bloedverlies na het vrijen
- afscheiding die anders is dan normaal

29. Maakt het uit welke HPV-test er gebruikt wordt?

Ja, dat maakt uit. De test die u krijgt van uw huisarts is betrouwbaar. Een HPV-test wordt gedaan op een vervolguitsrijkje na 6 maanden als in het eerste uitstrijkje lichte afwijkingen zijn gevonden. Deze test spoort alle soorten HPV op die baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken.

*HPV-positieve uitslag***30. Ik ben HPV-positief, is dat erg?**

Nee, dat is niet erg. Veel vrouwen raken namelijk in hun leven besmet met dit virus. Gelukkig ruimt uw lichaam het HPV-virus bijna altijd weer zelf op.

Bespreek met uw huisarts wat u moet doen. Als de HPV-test is gedaan op een vervolguitsrijkje na 6 maanden als in het eerste uitstrijkje lichte afwijkingen zijn gevonden adviseert uw huisarts het volgende.

- Als de lichte afwijkingen na 6 maanden er nog zijn dan verwijst de huisarts u door naar de gynaecoloog. Dit gebeurt ook als de afwijkingen zijn toegenomen. De kans dat u dan baarmoederhalskanker heeft is nog steeds erg klein.
- Als de lichte afwijkingen na 6 maanden zijn afgenomen adviseert de huisarts u om voor de zekerheid over een jaar nog een uitstrijkje te maken.

31. Ik ben besmet met het HPV. Krijg ik nu baarmoederhalskanker?

De kans dat u baarmoederhalskanker krijgt, is klein. Uw lichaam ruimt het virus bijna altijd weer zelf op. Dat gebeurt bij 95 van de 100 vrouwen die besmet zijn. Het duurt 1 tot 2 jaar voordat het virus helemaal weg is.

Soms kan uw lichaam het virus niet goed opruimen. Dit gebeurt bij 5 van de 100 vrouwen die besmet zijn. U blijft dan veel langer besmet. Daardoor heeft u een grotere kans op baarmoederhalskanker. Maar zelfs dan is de kans klein dat u baarmoederhalskanker hebt.

32. Ik ben HPV-positief. Hoe groot is de kans dat de HPV-besmetting over een jaar weg is?

Het lichaam ruimt het virus meestal zelf weer op. Na 2 jaar heeft 95% van de vrouwen het virus opgeruimd. Of het virus over een jaar al weg is, is onzeker.

Als de HPV-test is gedaan op een vervolguitsrijkje na 6 maanden als in het eerste uitstrijkje lichte afwijkingen zijn gevonden adviseert uw huisarts het volgende.

- Als de lichte afwijkingen na 6 maanden er nog zijn dan verwijst de huisarts u door naar de gynaecoloog. Dit gebeurt ook als de afwijkingen zijn toegenomen. De kans dat u dan baarmoederhalskanker heeft is nog steeds erg klein.
- Als de lichte afwijkingen na 6 maanden zijn afgenomen adviseert de huisarts u om voor de zekerheid over een jaar nog een uitstrijkje te maken.

33. Ik ben HPV-positief. Moet ik dat tegen mijn ex-partner zeggen?

Nee, dat hoeft niet. Het is niet erg dat u HPV-positief bent. Heel veel mensen zijn HPV-positief. Het lichaam ruimt het virus bijna altijd zelf op.

34. Ik ben HPV positief, moet ik dat tegen mijn partner zeggen?

Nee, dat hoeft niet. Uw partner is waarschijnlijk ook HPV-positief. Uw lichaam en dat van uw partner ruimen het virus waarschijnlijk weer op. U hoeft hier dus met het vrijen ook geen rekening mee te houden.

35. Ik ben behandeld voor baarmoederhalskanker of een voorstadium daarvan. Is het HPV-virus nu ook weg?

Het virus is meestal 3 maanden na de behandeling weg. Bij de behandeling zijn de afwijkende

cellen weggehaald, maar het virus kunnen we niet helemaal weghalen. Uw lichaam moet de rest zelf opruimen. U wordt na de behandeling nog een tijdje gecontroleerd.

HPV-negatieve uitslag

36. Ik ben HPV-negatief. Kan ik nu toch baarmoederhalskanker krijgen?

Als u een test via de huisarts hebt gedaan, is die kans bijna nul. Ook de kans dat u binnen 5 jaar baarmoederhalskanker krijgt, is bijna nul.

37. Ik ben HPV-negatief. Moet ik nog meedoen aan het bevolkingsonderzoek?

Ja. Dat u nu HPV-negatief bent, betekent niet dat u bij een volgende test ook HPV-negatief bent. U hebt op dit moment geen enkel risico op baarmoederhalskanker. Het kan zijn dat u besmet raakt met HPV. Maar het kan ook zijn dat er nu zo weinig virus in uw lichaam zit, dat we het niet konden opsporen met een HPV-test. De uitslag is dan dat u HPV-negatief bent. Als uw weerstand minder wordt, kan het virus toenemen in uw lichaam. En dan kunnen we het virus wél opsporen met een HPV-test. Het heeft daarom altijd zin om mee te doen met het bevolkingsonderzoek.

38. Ik ben HPV-negatief. Hoe kan ik er voor zorgen dat ik HPV-negatief blijf?

Het is moeilijk om HPV-negatief te blijven als u seksuele contacten heeft. De kans dat u besmet raakt is wel veel kleiner als u altijd een condoom gebruikt. Condooms kunnen 70% van de besmettingen voorkomen.

Als u lang dezelfde partner hebt en alleen maar met elkaar vrijt, is de kans op een besmetting met het HPV erg klein.

HPV vaccinatie

39. Ik ben gevaccineerd tegen het HPV. Moet ik nog meedoen aan het bevolkingsonderzoek?

Ja, het kan nog steeds zinvol zijn om mee te doen aan het bevolkingsonderzoek. Het vaccin beschermt u namelijk niet tegen alle soorten HPV die baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken. U kunt dus nog steeds besmet raken met andere soorten HPV die baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken.

40. Ik ben HPV-negatief. Moet ik me laten vaccineren?

Het vaccin is getest en toegelaten voor vrouwen onder de 26 jaar. Het is niet bekend of vaccinatie zinvol is bij vrouwen boven de 26 jaar. Hierover vindt onderzoek plaats.

41. Ik ben HPV-positief. Moet ik me laten vaccineren?

Nee, vaccineren is niet zinvol als u HPV-positief bent. Een vaccin kan de HPV-infectie namelijk niet genezen. Gelukkig ruimt uw lichaam het virus bijna altijd zelf weer op.

HPV en zwangerschap

42. Ik ben HPV-positief en wil zwanger worden. Moet ik wachten tot mijn lichaam het virus heeft opgeruimd?

Heeft u pas een uitstrijkje laten doen? Dan weet uw huisarts wat de uitslag was van de HPV-test én van de beoordeling van de cellen in het uitstrijkje. Bespreek daarom met uw huisarts of het verstandig is om nu zwanger te worden.

43. Ik ben HPV-positief en zwanger. Kan ik mijn kind tijdens de bevalling besmetten?

Nee. We hebben geen aanwijzingen dat uw kind tijdens de bevalling besmet raakt.

44. Is de kans op een miskraam groter als je HPV-besmet bent?

Nee. We hebben geen aanwijzingen dat de kans op een miskraam groter is.

45. Is het moeilijker om zwanger te raken als je HPV-besmet bent?

Nee. We hebben geen aanwijzingen dat het moeilijker is om zwanger te worden.

Laatst gewijzigd: 23 december 2009